

HOE OBJECTIEF IS EEN FOTO?

door

J.G.J. Kuiper

Een foto geldt als een objectief document. Tenminste, objectiever dan een tekening. Toch kan een foto ons bedriegen. Zonder nog van retouche te spreken, wat eigenlijk vervalsing is, kan een bekwaam fotograaf, met belichting, met verkorting of verlenging van de brandpuntafstand, met het gebruik van voorzetlensjes en met nog meer vakknepen, naar het door hem gewenste resultaat toe werken. Een aardig voorbeeld van optisch bedrog geven onderstaande rasteropnamen van schelpkoriën aan de binnenzijde van een Pisidiumschild. De foto's werden gemaakt door de heer Hinz in Duisburg. De vergroting is mij niet bekend. Men kan die gissen als men bedenkt, dat er per vierkante millimeter wel 300 van die poriën kunnen voorkomen. Op foto A zie ik duidelijk konische bultjes met een zwarte stip (= porie) op de top. Op foto B daarentegen zijn het trechtervormige kuultjes, waarin de zwarte stippen liggen. Welke van deze twee foto's beantwoordt aan de werkelijkheid? Het antwoord wordt moeilijk als men weet, dat het niet alleen om dezelfde schild

gaat maar dat A en B helften van dezelfde foto zijn! Als men namelijk B een halve slag omdraait, sluit het beeld op dat van A aan. Nog vreemder is het, als men beide afbeeldingen 180° omdraait. Dan ziet men de konische bultjes op foto B en de trechtervormige kuiltjes op A! De illusie is compleet. Ik ben nu alleen nog maar benieuwd of andere lezers deze verschillen ook zo zien, of dat ik zal moeten besluiten, dat het optische bedrog zich alleen maar in mijn hersenen afspeelt ...

